

2010 m. gegužės 10 d. Tarybos išvados dėl kultūros reikšmės regionų ir vietos vystymuisi

(2010/C 135/05)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

PRIMINDAMA:

- atitinkamas politines prielaidas, išdėstytas šių išvadų priede,
- Europos Sąjungai iškilusius uždavinius – tiek ekonominius, tiek socialinius, ir tai, kad reikia Europos strategijos šiems uždaviniams spręsti,
- neginčijamą kultūros vertę, taip pat jos svarbą suteikiant esminį postūmį konkurencingos, novatoriškos bei įtraukios rinkos ekonomikos plėtojimui ir skatinant socialinę sanglaudą,
- Europos regionų ir miestų ypatingą kultūros turtą ir įvairovę, nes jie yra arti piliečių ir vietos suinteresuotųjų subjektų poreikių ir atlieka ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos platformų vaidmenį,
- kultūros ir kultūros bei kūrybinės pramonės reikšmę vietos ir regionų vystymuisi, Europos regionus darant patrauklesnius ir plėtojant tvarų turizmą, kuriant naujas užimtumo galimybes ir novatoriškus produktus bei paslaugas, taip pat prisidedant prie naujų gebėjimų ir kompetencijų ugdymo,

SUTINKA, KAD:

- kultūrą, kūrybiškumą ir novatoriškumą sieja akivaizdus ryšys su socialine ir ekonomine pažanga. Todėl ypač svarbu stiprinti kultūros – ypač kultūros ir kūrybinės pramonės – reikšmę strategijai „Europa 2020“, siekiant pažangaus, tvaraus ir įtraukaus augimo,

MANO, KAD SIEKIANT STIPRINTI KULTŪROS REIKŠMĘ VIETOS IR REGIONŲ VYSTYMUISI, REIKIA:

- integruoti kultūros aspektus kaip strateginį ir įvairias sritis apimančią elementą į Europos ir nacionalinę politiką, kuria siekiama Europos regionų ir miestų socialinio ir ekonominio vystymosi,
- skatinti strategines investicijas į kultūrą ir kultūros bei kūrybinę pramonę, visų pirma į MVĮ, vietos bei regionų lygiu, siekiant ugdyti kūrybišką bei dinamišką visuomenę,

- stiprinti kultūros reikšmę plėtojant tvarų turizmą kaip svarbų veiksnių, užtikrinančių vietos ir regionų patrauklumą bei ekonominių vystymąsi, ir kaip veiksnių, skatinančių akcentuoti kultūros paveldo svarbą Europoje,
- didinti sprendimus priimančių asmenų informuotumą apie vietos bei regionų politiką, kuria kuriamos naujos kompetencijos, grindžiamos kultūra ir kūrybiškumu, pritaikytas prie dabartinių greitai kintančių sąlygų, kad būtų ugdomi nauji gebėjimai, gerinamas žmogiškasis kapitalas ir skatinama socialinė sanglauda,
- stiprinti tarptautines, tarpvalstybines ir tarpregionines kultūrines iniciatyvas, kurios yra priemonė įvairioms Europos tautoms ir regionams susieti, didinant ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą,

DERAMAI ATSIŽVELGDAMA Į SUBSIDIARUMO PRINCIPĄ NUSTATO TOLIAU IŠVARDYTAS PRIORITETINES SRITIS:

1. Integruoti kultūrą į vietos ir regionų vystymosi politiką

Valstybių narių ir Komisijos prašoma:

- a) stiprinti kultūros vaidmenį integruotoje vietos ir regionų vystymosi politikoje, įskaitant infrastruktūrą, miestų atgaivinimą, veiklos įvairinimą kaimo vietovėse, paslaugas, verslumą, turizmą, mokslinius tyrimus ir inovacijas, žmogiškojo kapitalo vystymą, socialinę aprėptį ir tarpregioninį bendradarbiavimą;
- b) stiprinti vertikalias ir horizontalias kultūros sektoriaus ir kitų sektorių sinergijas, taip pat viešųjų ir privačiųjų suinteresuotųjų subjektų partnerystę;
- c) remti įrodymais grindžiamą požiūrį į kultūrines investicijas vietos ir regionų lygiu, naudojantis vertinimo ir poveikio įvertinimo priemonėmis;
- d) skatinti glaudesnę valstybių narių, Europos regionų, miestų ir suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą ir keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais;
- e) skatinti informacijos apie kultūros reikšmę vietos ir regionų vystymuisi platinimą ir informuotumo šiais klausimais didinimą;

f) sudaryti palankesnes sąlygas geriau suprasti reglamentavimo sistemą ir sanglaudos politikos priemonių įgyvendinimo procedūras, kuriose dalyvauja konkrečiai tiek viešojo, tiek privačiojo sektoriaus kultūros srities suinteresuotieji subjektai, įskaitant pilietinę visuomenę, ir kurios padeda didinti už vietos ir regionų vystymosi politiką atsakingų asmenų informuotumą apie kultūros aspektą.

Valstybių narių prašoma:

- a) vietos ir regionų vystymosi programose (prireikus įskaitant susijusias su Europos sanglaudos politika) taikyti integruotą požiūrį „iš apačios į viršų“, įtraukiant kultūros srities suinteresuotuosius subjektus;
- b) įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas įgyvendinant Europos kultūros darbotvarkę, kad kultūros politika atitiktų Europos regionų ir miestų lūkesčius ir poreikius;
- c) skatinti integruotas vietos vystymosi strategijas, kuriomis siekiama kompensuoti piliečių galimybių susipažinti su kultūra geografinius skirtumus.

Komisijos prašoma:

- a) Europos lygiu rinkti ir skleisti geriausios praktikos pavyzdžius ir kurti priemones, skirtas keisti informacija Europos lygiu.

2. Vietos ir regionų lygiu skatinti palankią aplinką aktyvesniam kultūros ir kūrybinės pramonės, ypač MVĮ, vystymui

Valstybių narių ir Komisijos prašoma:

- a) geriau išnaudoti sanglaudos politikos priemones ir kitas atitinkamas finansavimo programas, kad būtų optimizuota parama kultūros ir kūrybinei pramonei, be kita ko, sudarant geresnes sąlygas informacijai apie finansavimo galimybes gauti ir teikiant konsultacines paslaugas;
- b) skatinti kultūros ir kūrybinių ekonominės veiklos šakų verslo inkubatorių kūrimą vietos ir regionų lygiu, tokiu būdu didinant verslumą;
- c) ieškoti būdų skatinti naujus verslo modelius ir stiprinti kūrybines grupes bei verslo tyrimų centrus pasinaudojant galimybėmis, kurios suteikiamos taikant ir naudojant IRT;

d) remti ir didinti kultūros ir kūrybinės sričių MVĮ galimybes naudotis skaitmeniniais ir fiziniais platinimo kanalais, vykdant politiką, kuria skatinamas kūrinių platinimas ir sklaida kuo didesniu mastu, užtikrinant sąžiningą atlygį kūrybos grandinėje dalyvaujantiems subjektams.

Valstybių narių prašoma:

- a) skatinti palankią kultūros ir kūrybinės sričių MVĮ reguliavimo aplinką ir ieškoti novatoriškų būdų užtikrinti finansavimo – tiek viešojo, tiek privačiojo sektorių lėšomis – galimybes;
- b) propaguoti geresnius kultūros bei kūrybinės pramonės ir finansinių tarnybų ryšius skatinant kultūros sektoriuje dirbančių bendrovių, darbdavių ir asmenų mokymą verslo valdymo, mokslinių tyrimų ir inovacijų, finansiniais ir informavimo klausimais.

Komisijos prašoma:

- a) svarbiausiose politikos iniciatyvose, susijusiose strategijose ir Europos Sąjungos programose teikti daugiau svarbos kultūros ir kūrybinei pramonei.

3. Padidinti kultūros reikšmę tvariam turizmui

Valstybių narių ir Komisijos prašoma:

- a) skatinti kultūrinio turizmo, kuris yra vienas iš svarbiausių tvaraus turizmo elementų, vystymą ir skirti deramą dėmesį aplinkos, kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir gyvenimo kokybės apsaugai.

Valstybių narių prašoma:

- a) skatinti regionams būdingų išteklių atgaivinimą, ypatingą dėmesį skiriant kultūros (materialiam ir nematerialiam) paveldui, kultūrinei saviraiškai ir susijusiai veiklai;
- b) skatinti kultūrinę veiklą, kurią vykdant atsizvelgiama į regiono ypatumus ir propaguojamas regiono įvaizdis, suteikiant galimybių vietos gyventojams įsitraukti ir dalyvauti tokioje veikloje;
- c) pasitelkiant aplinkosauginį švietimą toliau didinti informuotumą apie būtinybę saugoti kultūros ir gamtos paveldą, kad būtų skatinamas turistų ir turizmo paslaugų teikėjų atsakingas požiūris.

4. Skatinti kūrybiškumą švietimo ir mokymo srityse, kad būtų ugdomi nauji gebėjimai, kuriais gerinamas žmogiškasis kapitalas ir prisidedama prie socialinės sanglaudos

Valstybių narių ir Komisijos prašoma:

- a) propaguoti kūrybiškumą ir novatoriškumą švietimo ir verslo sektoriuose pasitelkiant švietimo institucijų, tyrimų centrų, kultūros subjektų ir įmonių tinklus;
- b) vietos ir regionų lygiu stiprinti kultūros, švietimo ir verslo sektorių sąsajas, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas jaunimui ir mažiau galimybių turintiems žmonėms integruotis į darbo rinką ir suteikti jiems komunikacijos ir verslumo gebėjimų, kurių reikia besikeičiančioje socialinėje-ekonominėje aplinkoje.

Valstybių narių prašoma:

- a) kartu su atitinkamomis vietos ir regionų valdžios institucijomis vertinti potencialų gebėjimų poreikį regionuose ir nustatyti, kokiais būdais kultūra gali prisidėti prie vietos žmogiškojo kapitalo stiprinimo politikos;
- b) stiprinti kultūrinį ir meninį švietimą kaip svarbų mokymosi visą gyvenimą elementą.

Komisijos prašoma:

- a) apibrėžti gebėjimus ir poreikius, kurie yra reikalingi kultūros ir kūrybiniams sektoriams atsižvelgiant į naujus uždavinius, atsirandančius dėl perėjimo prie skaitmeninio turinio, demografinių pokyčių ir besikeičiančių ekonominių aplinkybių;
- b) sutelkti turimas priemones kultūros ir kūrybinių sektorių darbuotojų, įskaitant jaunuosius verslininkus, mokymosi

judumui remti ir skatinti naujas mokymosi formas (t. y. tarptautines tarpusavio mokymosi iniciatyvas).

5. Stiprinti tarptautinį, tarpvalstybinį ir tarpregioninį kultūrinį bendradarbiavimą

Valstybių narių ir Komisijos prašoma:

- a) sudaryti palankesnes sąlygas įvairių Europos regionų kultūros subjektų bendradarbiavimui ir judumui;
- b) remti tarptautinių ir tarpregioninių kultūros projektų ir veiklos, kuriais būtų akcentuojami tam tikros teritorijos vietos ypatumai ir būtų siekiama įtraukti jos piliečius, plėtojimą.

Valstybių narių prašoma:

- a) skatinti naudoti sanglaudos politikos priemones, kad būtų stiprinamas tarptautinis, tarpvalstybinis ir tarpregioninis bendradarbiavimas.

Komisijos prašoma:

- a) toliau remti kultūros iniciatyvas sanglaudos politikos priemonėse, kadangi šios iniciatyvos – tai geros praktikos pavyzdžius, mainus ir novatorišką aplinką skatinantis veiksnys;
- b) suinteresuotiesiems subjektams plačiai skleisti informaciją apie susijusias studijas ir geros praktikos pavyzdžius.

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ IR KOMISIJOS:

atsižvelgti į šiuos prioritetus rengiant bei įgyvendinant dabartinę ir būsimą vietos bei regionų vystymosi politiką ir įgyvendinant Europos sanglaudos politiką, atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją.

PRIEDAS

Priimdama šias išvadas Taryba primena visų pirma šiuos dokumentus:

- UNESCO konvenciją dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo (2005 m. spalio 20 d.),
- 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1083/2006, nustatantį bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo bei panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999,
- Tarybos išvadas dėl kultūros ir kūrybinio sektorių indėlio siekiant Lisabonos strategijos tikslų (2007 m. gegužės 24 d.),
- Komisijos komunikatą „Darna ir konkurencingo Europos turizmo darbotvarkė“ (2007 m. spalio 19 d.),
- Tarybos rezoliuciją dėl Europos kultūros darbotvarkės (2007 m. lapkričio 16 d.),
- Europos Vadovų Tarybai (2008 m. kovo 13 d.–14 d.) pirmininkaujančios valstybės narės išvadas, kuriose buvo pripažinta, kad vienas iš pagrindinių augimo ateityje veiksnių yra Europos piliečių inovacijų ir kūrybiškumo potencialo, grindžiamo Europos kultūra ir moksline kompetencija, visapusiškas plėtojimas (dok. 7652/08),
- Tarybos išvadas dėl tarpkultūrinės kompetencijos (2008 m. gegužės 22 d.),
- Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvadas dėl darbo plano kultūros srityje 2008–2010 m.,
- Tarybos išvadas dėl kultūros kaip kūrybiškumo ir novatoriškumo skatinimo priemonės (2009 m. gegužės 12 d.),
- Strategiją „Europa 2020“ – Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją (2010 m. kovo 3 d.),
- Žaliają knygą dėl kultūros ir kūrybinės pramonės potencialo realizavimo (2010 m. balandžio 27 d.).

Studijos:

- EB sutarties 151 straipsnio 4 dalies taikymas: struktūrinių fondų naudojimas kultūros srityje 1994–1999 m. laikotarpiu (dok. 6929/04),
  - Kultūros ekonomika Europoje. Išleido: „KEA European Affairs“ (2006 m. lapkričio 13 d.),
  - Kultūros poveikis kūrybiškumui. Išleido: „KEA European Affairs“ (2009 m. birželio mėn.),
  - Kultūros indėlis į vietas ir regionų vystymąsi įgyvendinant Europos regioninę politiką (2010 m. balandžio mėn.).
-